

Sygn. akt IV U 873/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 lutego 2016r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Jerzy Zalański
Protokolant	st. sekr. sądowy Małgorzata Wierzbicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 16 lutego 2016r. w S.

odwołania K. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 22 maja 2015 r. (Nr (...))

w sprawie K. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o wysokość renty i o odsetki

I. oddala odwołanie w części dotyczącej wysokości renty z tytułu niezdolności do pracy;

II. odwołanie dotyczące odsetek przekazuje organowi rentowemu celem rozpoznania jako nowy wniosek.

Sygn. akt IV U 873/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 22 maja 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013r., poz. 1440 ze zm.), wykonując prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Siedlcach z dnia 9.04.2015r., ponownie ustalił K. B. rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 lipca 2014r. do dnia 30 czerwca 2016r. Należność za okres od 1 lipca 2014r. do 31 maja 2015r. wyniosła 8189,32 zł brutto. Po odliczeniu zaliczki na podatek w kwocie 793 zł oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne – łącznie 737,04zł (w tym odliczonej z podatku – 634,67 zł i odliczonej ze świadczenia 102,37 zł) wysokość renty wyniosła 6659,28 zł netto. Świadczenie po waloryzacji od 1.09.1996r. do 1.03.2014r. wynosi od 1.07.2014r. – 737,12 zł brutto, zaś po waloryzacji od 1.03.2015r. – 764,12 zł brutto. Od 1.06.2015r. zaliczka na podatek odprowadzany do urzędu skarbowego wynosi 32 zł, składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi łącznie 68,77 zł (w tym odliczana od podatku kwota 59,22 zł i odliczana z kwoty świadczenia 9,55 zł). Tym samym od 1.06.2015r. wysokość świadczenia do wypłaty wynosi miesięcznie 663,35 zł netto.

Odwołanie od w/w decyzji złożył ubezpieczony K. B., wnosząc o jej zmianę poprzez przyznanie świadczenia rentowego w prawidłowej wysokości oraz zasądzenie odsetek za opóźnienie w wypłacie przedmiotowego świadczenia. Wskazano, że za okres od 1.07.2014r. do 31.05.2015r. na rachunek bankowy ubezpieczonego przekazano kwotę 6659,28 zł. W decyzji jako kwotę bazową wskazano 640,35 zł, czyli – w ocenie ubezpieczonego – zaległe świadczenie za okres 11 miesięcy ($11 \times 640,35 \text{ zł} = 7043,85 \text{ zł}$) wypłacono w zaniżonej wysokości. Wnioskodawca podnosił także, że od dnia 1 marca 2015r. świadczenie rentowe uległo waloryzacji i wynosi 663,35 zł, tym samym kwota wypłacona ubezpieczonemu powinna obejmować powyższą waloryzację wstecznie od dnia 1 marca 2015r., nie zaś dopiero od 1 czerwca 2015r. Dokonując wyliczeń, obejmujących również waloryzację otrzymano kwotę 7112,85 zł ($8 \times 640,35 \text{ zł} + 3 \times 663,35 \text{ zł} = 7112,85 \text{ zł}$). Co do żądania wypłaty odsetek za opóźnienie w wypłacie świadczenia powołano się na przepis art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, jak również na art. 118 ust. 1 i ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Jak wyjaśnił wnioskodawca wszystkie okoliczności istotne do rozstrzygnięcia o uprawnieniu ubezpieczonego do świadczenia rentowego były znane i zostały wyjaśnione już na etapie postępowania przed organem rentowym. Odmowa przyznania prawa do renty wynikała z błędu organu rentowego w zakresie ustalenia jego kwalifikacji zawodowych. W takiej sytuacji ostatnią okolicznością, od której zależało przyznanie wnioskodawcy świadczenia rentowego było orzeczenie komisji lekarskiej ZUS. Okoliczność, że orzeczenie to nie uprawniało organu rentowego do uwzględnienia wniosku rentowego, nie zwalnia organu rentowego od odpowiedzialności za opóźnienie w wypłacie świadczeń (odwołanie, k. 1-5 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie w części dotyczącej wysokości wyrównania renty z tytułu niezdolności do pracy oraz odrzucenie odwołania w części dotyczącej odsetek. W uzasadnieniu wskazano, że w decyzji z dnia 22.05.2015r. organ rentowy dokonał wyrównania renty z tytułu niezdolności do pracy za okres od 1 lipca 2014r. do 31 maja 2015r. w kwocie 8189,32 zł brutto, która została wyliczona w następujący sposób:

$737,12 \text{ zł} \times 8 \text{ miesięcy (od 1.07.2014r. do 28.02.2015r.)} = 5896,96 \text{ zł}$,

$764,12 \text{ zł} \times 3 \text{ miesiące (od 1.03.2015r. do 31.05.2015r.)} = 2292,36 \text{ zł}$.

Co do żądania wnioskodawcy dotyczącego wypłaty odsetek, organ rentowy wskazał, że w wyroku z dnia 9 kwietnia 2015r. Sąd Okręgowy nie przyznał wnioskodawcy odsetek za okres wsteczny, zaś ubezpieczony nie występował do organu rentowego z wnioskiem o wypłatę odsetek od przyznanego wyrównania renty z tytułu niezdolności do pracy, dlatego brak jest decyzji w tym zakresie. W niniejszej sprawie decyzja z dnia 22.05.2015r. nie zwierała rozstrzygnięcia o odsetkach i w związku z powyższym – w ocenie organu rentowego – droga sądowa przed wydaniem decyzji jest niedopuszczalna (odpowiedź organu rentowego na odwołanie, k. 6-7 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Wyrokiem z dnia 9 kwietnia 2015r. wydanym w sprawie o sygn. akt IV U 1026/14 Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych po rozpoznaniu odwołania K. B. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z dnia 25 sierpnia 2014r. nr (...) zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonemu prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 lipca 2014r. do 30 czerwca 2016r.

Wykonując powyższy wyrok organ rentowy wydał decyzję z dnia 22 maja 2015r., ponownie ustalając wnioskodawcy rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy do 30 czerwca 2016r. W decyzji dokonano wyrównania renty z tytułu niezdolności do pracy za okres od 1 lipca 2014r. do 31 maja 2015r. w kwocie 8189,32 zł brutto. Po odliczeniu zaliczki na podatek w kwocie 793 zł oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne – łącznie 737,04 zł (w tym odliczonej z podatku – 634,67 zł i odliczonej ze świadczenia 102,37 zł) wysokość renty za w/w okres wyniosła 6659,28 zł netto, którą wypłacono na rachunek bankowy ubezpieczonego. Świadczenie po waloryzacji od 1.09.1996r. do 1.03.2014r. wynosi od 1.07.2014r. – 737,12 zł brutto, zaś po waloryzacji od 1.03.2015r. – 764,12 zł brutto. Od 1.06.2015r. zaliczka na podatek odprowadzany do urzędu skarbowego wynosi 32 zł, a składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi łącznie 68,77 zł (w tym odliczana od podatku kwota 59,22 zł i odliczana z kwoty świadczenia 9,55 zł). Tym samym od 1.06.2015r. wysokość świadczenia do wypłaty wynosi miesięcznie 663,35 zł netto. Zgodnie z zaskarżoną decyzją od

dnia 1.03.2014r. renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy przysługująca wnioskodawcy wynosi 737,12 zł brutto, natomiast od dnia 1.03.2015r. kwota renty wynosi 764,12 zł brutto.

Powyższy stan faktyczny, ustalony przez Sąd w oparciu o dokumenty znajdujące się w aktach organu rentowego, był w całości bezsporny pomiędzy stronami.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego K. B. w części dotyczącej wysokości renty z tytułu niezdolności do pracy podlegało oddaleniu.

Wysokość renty dla osoby częściowo niezdolnej do pracy została określona w art. 62 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013r., poz. 1440 ze zm.) i wynosi 75% renty dla osoby całkowicie niezdolnej do pracy, której wysokość oblicza się na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy. Stosownie do treści art. 62 ust. 1 w/w ustawy pierwszym składnikiem mającym wpływ na wysokość renty z tytułu niezdolności do pracy jest 24% kwoty bazowej, o której mowa w art. 19, drugim – iloczyn indywidualnej podstawy wymiaru świadczenia i wartości 1,3% za każdy rok okresów składkowych, trzecim – okresy nieskładkowe przyjmowane po 0,7% podstawy wymiaru za każdy rok, a czwartym – po 0,7% podstawy jej wymiaru renty za każdy rok okresu brakującego do pełnych 25 lat okresów składkowych oraz nieskładkowych, przypadających od dnia zgłoszenia wniosku o rentę do dnia, w którym rencista osiągnąłby wiek, o którym mowa w art. 24 ust. 1a. Kwota bazowa ustalana jest corocznie na podstawie art. 19 ustawy emerytalnej i obowiązuje od dnia 1 marca każdego roku kalendarzowego do końca lutego następnego roku kalendarzowego. Kwotę bazową, o której mowa w art. 19 ustawy ogłasza w formie komunikatu Prezes Głównego Urzędu Statystycznego (art. 20 ustawy).

W odniesieniu do ubezpieczonego K. B. kwota bazowa wynosi 717,16 zł, zaś kwota 640,35 zł, na którą powołuje się ubezpieczony w odwołaniu, stanowi podstawę wymiaru renty obliczoną przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru, który dla ubezpieczonego wyniósł 89,29%, przez kwotę bazową. Wartości te zostały przyjęte przez organ rentowy do obliczenia ubezpieczonemu renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w sposób opisany powyżej, zgodnie z art. 62 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Jak stanowi przepis art. 88 ust. 1 i 2 w/w ustawy renty podlegają corocznie waloryzacji od dnia 1 marca, która polega na pomnożeniu kwoty świadczenia i podstawy jego wymiaru przez wskaźnik waloryzacji. Świadczenie rentowe ubezpieczonego po waloryzacji w okresie od 1.09.1996r. do 1.03.2014r. wyniosło od dnia 1.07.2014r. – 737,12 zł brutto, zaś po dokonaniu ponownej waloryzacji od dnia 1.03.2015r. wysokość renty ubezpieczonego wynosi 764,12 zł brutto. Ubezpieczony kwestionował wysokość wyrównania renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy za okres od 1 lipca 2014r. do 31 maja 2015r. Nie budzi wątpliwości Sądu, że organ rentowy dokonał prawidłowych obliczeń wysokości wyrównania renty z tytułu niezdolności do pracy za w/w okres, co uczyniono w następujący sposób:

- 1) za okres od 1.07.2014r. do 28.02.2015 r. (8 miesięcy) przyjęto wysokość renty w kwocie 737,12 zł brutto (737,12 zł x 8 miesięcy = 5896,96 zł);
- 2) za okres od 1.03.2015r. do 31.05.2015r. (3 miesiące) przyjęto wysokość renty po waloryzacji w kwocie 764,12 zł brutto (764,12 zł x 3 miesiące = 2292,36 zł).

Co za tym idzie, wyrównanie renty z tytułu niezdolności do pracy za okres od 1.07.2014r. do 31.05.2015r. wyniosło 8189,32 zł brutto (5896,96 zł + 2292,36 zł = 8189,32 zł). Bezpodstawne jest zatem twierdzenie ubezpieczonego, że organ rentowy dokonał waloryzacji świadczenia dopiero od dnia 1 czerwca 2015r. Powyższe wyliczenia jednoznacznie wskazują, iż waloryzacji świadczenia dokonano zgodnie z obowiązującymi przepisami od dnia 1 marca 2015r. Ze świadczeń pieniężnych określonych w ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dokonuje się odliczenia składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz zaliczki i innych należności z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych. Ubezpieczonemu za okres od 1.07.2014r. do 31.05.2015r. została wypłacona kwota 6659,28 zł, gdyż kwotę 8189,32 zł pomniejszono o zaliczkę na podatek odprowadzoną do urzędu skarbowego w kwocie

793 zł oraz składkę na ubezpieczenie zdrowotne w łącznym wymiarze 737,04 zł (8189,32 zł – 793 zł – 737,04 zł = 6659,28 zł). Organ rentowy ustalił także prawidłową wysokość renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy podlegającą wypłacie od 1.06.2015r. określając ją na kwotę 663,35 zł netto.

Wobec powyższego, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc, odwołanie w części dotyczącej wysokości renty z tytułu niezdolności jako niezasadne podlegało oddaleniu.

Zakaz rozstrzygania przez sąd o roszczeniach ubezpieczonego, co do których organ rentowy nie wypowiedział się w decyzji, stanowi konsekwencję orzekania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych wyłącznie w przedmiocie objętym postępowaniem przed organem rentowym. Stąd, jeżeli po wniesieniu odwołania od decyzji zostanie zgłoszone nowe żądanie (czy to w odwołaniu, czy też w toku postępowania sądowego), sąd nie może go rozpoznać i zobowiązany jest je przekazać do rozpoznania organowi rentowemu.

W niniejszej sprawie ubezpieczony w złożonym odwołaniu wniósł o zasądzenie odsetek za opóźnienie w wypłacie renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Jak słusznie zauważył, zgodnie z art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 121 j.t.), jeżeli Zakład – w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych – nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego, przy czym nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi okoliczności. Bezsprzecznie organ rentowy nie wydał decyzji w przedmiocie wypłaty ubezpieczonemu odsetek, bowiem K. B. nie występował do organu rentowego z takim wnioskiem. Z uwagi na powyższe odwołanie dotyczące odsetek, na podstawie art. 477¹⁰ § 2 kpc, Sąd przekazał Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. celem rozpoznania jako nowy wniosek.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie powołanych przepisów, orzeczono jak w sentencji wyroku.